

Optimering
 Peter Lynggaard
 Driftsøkonomi
 Kapitel 11

Gevinstmaksimering

Gevinst: Omsætning - Totale omkostninger	Dækningsbidrag: Omsætning - Variable omkostninger
---	--

Omsætning
 - Variable omkostninger
 - Faste omkostninger

Forudsætninger

- Der betragtes kun en enkelt vare
- Afsætnings- og omkostningsforhold er givne og kendte
- Find pris eller mængde, der maksimerer gevinsten
- Analyserne er partielle – alt andet lige
- Modellerne er énperiodemodeller
- Afsætning antages at være lig med produktion

Optimeringsmetoder
<ul style="list-style-type: none"> • Totalmetoden • Gennemsnitsmetoden • Grænsemetoden

Markedsform og tilpasning		
<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • Homogent marked <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> • Heterogene markeder <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser – Pristilpasser </td> </tr> </table>	<ul style="list-style-type: none"> • Homogent marked <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser 	<ul style="list-style-type: none"> • Heterogene markeder <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser – Pristilpasser
<ul style="list-style-type: none"> • Homogent marked <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser 	<ul style="list-style-type: none"> • Heterogene markeder <ul style="list-style-type: none"> – Mængdetilpasser – Pristilpasser 	

Fuldkommen konkurrence
<ul style="list-style-type: none"> • Mængdetilpasning • Prisen er givet udefra   <ul style="list-style-type: none"> – Alle udbydere og alle køberes fælles pris   • Totalmetoden • Gennemsnitsmetoden • Grænsemetoden

Eksempel 1:

- Totalmetoden
- Grænsemetoden

- Forudsætninger:
  - Salgspris   16 kr
  - VE   6 kr
  - FO   800 kr
  - Kapacitetsgrænse 100 stk
- Bestem optimal løsning og beregn gevinst!

Eksempel 2:

- Grænsemetoden

	Stk/år	DO (kr/stk)
	0	
Salgspris 40 kr/stk ab fabrik FO = 800.000 kr.	10.000	25
	20.000	20
	30.000	16
	40.000	14
	50.000	14,5
	60.000	17,5
	70.000	25
	80.000	40
	90.000	65

Eksempel 3:

En virksomhed har en produktion med årlige faste omkostninger på 300.000 kr. til forrentning og afskrivning af produktionsanlæg. Varen produceres i øvrigt med følgende omkostninger:

Produktionsforberedelsesomk.	250 kr pr. dag
Lønomsotninger	200 kr. pr. stk

Det anvendte råstof er et gratis spildprodukt, så der er ingen materialeomkostninger. Kapaciteten er 10 stk/dag i normal arbejdstid. Mod et løntillæg på 50% kan arbejdstid og produktion udvides til det dobbelte. Varen afsættes under fuldkommen konkurrence. Opstil den kortsigtede udbudskurve og angiv virksomhedens udbud ved alternative priser i tabelform.

Monopol

- Afsætningskurve retlinet (i mange eksempler)
- Omsætningskurve parabel

- Eksempel: Mettes tjenesteydelser
  - Lettere omskrevet

GrænseDB og GnsnDB

- GnsnDB
- GrænseDB

- Dækningsbidrag
- GROMS - GROMK

- Salgspris - VG

Specielle optimeringsituationer

- Kapacitet begrænset
  - Hvis $GROMS > GROMK$, så produceres
- Springvist variable omkostninger
- Produktion på flere anlæg
- Ændring af forudsætninger

Springvist varierende omkostninger

Vi producerer plastikkrus og har fundet følgende afsætningsfunktion:

$$p = 10 - 1/20.000x$$

For maskinerne til at producere krus gælder:

Kapacitet 25.000 stk/år

Faste omkostninger 60.000 kr./år

Variable enhedsomk. 3 kr/stk

Hvor mange maskiner skal vi have?

Produktion på flere anlæg

Vi har nu 2 maskiner:

Plastiksugerør (sjove) har følgende prisafsætningsfunktion

$$p = 9 - 1/1000x$$

Sugerørene kan laves på M1 og M2

M1:

Gromk = $2 + 1/1000x_1$
kapacitet = 2.000

M2:

Gromk = $1 + 1/1000x_2$
kapacitet = 3.000

Bestem optimal pris, mængde og fordeling mellem maskinerne!

Ændring af forudsætninger

Vi producerer bordskånere i ensartet masseproduktion. Vi sælger kun i DK

$$p = 15 - 1/200x$$

FO = 3.000 kr/år.

Groms = 4 for $0 < x \leq 800$

Herefter stiger groms lineært fra 4 ved $x=800$ til 7 kr ved $x=1.400$

Forudsætninger 1

Bestem grafisk den optimale pris og beregn
gevinsten

Forudsætninger 2

En tysk grossist tilbyder at købe 300
bordskånere til 6 kr/stk af fabrik. Dette vil ikke
påvirke markedet i DK.
Bør vi tage imod tilbudet?
Beregn gevinsten i optimal situationen
Beregn den laveste pris, der kan accepteres for
de 300 stk.
